

Những sự kiện xã hội chịu ảnh hưởng bởi "cơ chế tin đồn" trên báo chí (khảo sát một số tờ báo in, 2007 - 2008) : / Nguyễn Thanh Mai ; Nghd. : PGS.TS. Nguyễn Đức Dũng . - H. : ĐHKHXH & NV, 2009 . - 89tr.+CD-ROM

Tóm tắt: Hệ thống hóa vấn đề lí luận về tin đồn, cơ chế tin đồn, những yếu tố tác động đến việc hình thành tin đồn, tin đồn trong môi trường truyền thông hiện đại với những khuynh hướng chủ yếu, sự tác động của tin đồn đến đời sống báo chí... Khảo sát bốn sự kiện xã hội chịu ảnh hưởng bởi tin đồn trên báo in Việt Nam trong hai năm 2007-2008: tổng giám đốc SSI bị bắt; Việt Nam và cơn sốt tăng giá gạo cao; Thảm họa sông Tô Lịch và Bưởi gây ung thư. Rút ra những kết luận khoa học về việc xử lí tin đồn của các cơ quan báo chí, đưa ra một số bài học kinh nghiệm, đề xuất giải pháp, kiến nghị để nâng cao hơn nữa vai trò của báo chí trong việc thông tin, tuyên truyền và định hướng dư luận xã hội

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	2
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu	5
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	6
5. Phương pháp nghiên cứu	8
6. Ý nghĩa lí luận và thực tiễn	8
7. Kết cấu	9

Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ TIN ĐÒN TRÊN BÁO CHÍ

1.1. Tin đồn và cơ chế tin đồn	10
<i>1.1.1. Tin đồn</i>	10
<i>1.1.2. Cơ chế tin đồn</i>	11
1.2. Đặc điểm của tin đồn	13
<i>1.2.1. Tin đồn là thông tin truyền miệng</i>	13

1.2.2. <i>Tin đồn thường không có căn cứ chính xác</i>	15
1.2.3. <i>Tin đồn là thông tin được nhiều người quan tâm</i>	16
1.3. Những yếu tố tác động đến việc hình thành tin đồn	17
1.3.1. <i>Hoàn cảnh chính trị</i>	17
1.3.2. <i>Trình độ văn hóa</i>	18
1.3.3. <i>Điều kiện kinh tế</i>	19
1.3.4. <i>Những yếu tố thuộc chủ thể tiếp nhận</i>	20
1.3.5. <i>Vai trò của cơ quan báo chí</i>	21
1.4. Những khuynh hướng của tin đồn	21
1.4.1. <i>Rút bớt chi tiết</i>	21
1.4.2. <i>Cường điệu hóa</i>	22
1.4.3. <i>Đồng hóa</i>	23
1.5. Sự tác động của tin đồn đến đời sống báo chí	24
1.5.1. <i>Tin đồn- nguồn sự kiện của báo chí</i>	24
1.5.2. <i>Tin đồn thông qua báo chí tạo dư luận xã hội</i>	25
1.5.3. <i>Tin đồn- tác nhân làm thay đổi truyền thông đại chúng</i>	26
Tiểu kết chương 1	

Chương 2: KHẢO SÁT BỐN SỰ KIỆN CHỊU ẢNH HƯỞNG BỞI TIN ĐỒN TRONG HAI NĂM 2007- 2008	29
2.1. Tổng Giám đốc SSI bị bắt	32
2.1.1. <i>Tin đồn ảnh hưởng uy tín cá nhân</i>	32
2.1.2. <i>Tổng Giám đốc SSI lên tiếng</i>	33
2.2. Việt Nam và cơn sốt tăng giá gạo	39
2.2.1. <i>Bối cảnh khiến giá gạo tăng cao</i>	39
2.2.2. <i>Khẳng định Việt Nam không thiếu gạo</i>	40
2.3. Thánh vật ở sông Tô Lịch	48
2.3.1. <i>Những thông tin li kì</i>	48
2.3.2. <i>Cần một cái nhìn khoa học và trung thực</i>	51
2.4. Bưởi gây ung thư	56
2.4.1. <i>Bối cảnh xuất hiện tin đồn</i>	56
2.4.2. <i>Khẳng định bưởi gây ung thư không có ở Việt Nam</i>	58
Tiểu kết chương 2	63

Chương 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP HẠN CHẾ TÁC ĐỘNG CỦA TIN ĐỒN TRÊN BÁO CHÍ HIỆN NAY	66
3.1. Một số nhận xét	66
<i>3.1.1. Tin đồn trong lĩnh vực kinh tế</i>	<i>66</i>
<i>3.1.2. Tin đồn trong lĩnh vực văn hóa- xã hội</i>	<i>69</i>
3.2. Những bài học kinh nghiệm	73
<i>3.2.1. Minh bạch thông tin</i>	<i>73</i>
<i>3.2.2. Tăng cường thể chế hóa phát ngôn chính thức</i>	<i>74</i>
<i>3.2.3. Coi trọng chức năng giáo dục dân trí và nâng cao nhận thức</i>	<i>75</i>
<i>3.2.4. Báo chí dự đoán xu hướng và tuyên truyền tạo lòng tin</i>	<i>76</i>
3.3. Một số giải pháp cơ bản	77
<i>3.3.1. Đối với cơ quan báo chí</i>	<i>77</i>
<i>3.3.2. Đối với người làm báo</i>	<i>79</i>
<i>3.3.3. Đối với người tiếp nhận</i>	<i>81</i>
Tiểu kết chương 3	81
KẾT LUẬN	84
TÀI LIỆU THAM KHẢO	89